

Dansk Psykolog Forening

Behandlingsansvar til specialpsykologer i psykiatrien

Eva Secher Mathiasen, Formand, Dansk Psykolog Forening
Foretræde FT Sundheds- og Ældreudvalg d. 8.10.2019

BUDSKABER I DAG..

- **Specialpsykologer** udgør et uudnyttet potentiale i psykiatrien: beføjelserne følger ikke med kompetencerne
- **Kapaciteten** i psykiatrien kan udvides - der er nok kapacitet og rekrutteringspotentialer er stort MEN der er for mange lokale benspænd
- **Satspuljeaftalen** på sundhedsområdet (2019-2022) er langt fra at være realiseret vedr. punkt 1.10: 'Specialpsykologernes kompetencer skal bedre i spil'
- **Juraen skal moderniseres.** For at specialpsykologerne kan opnå selvstændigt behandlingsansvar er der behov for at ændre det juridiske grundlag

BEHANDLINGSANSVAR TIL SPECIALPSYKOLOGER

- Udvider den samlede kapacitet i psykiatrien
flere fagpersoner kan varetage behandlingsansvaret
- Fjerner flaskehalse i systemet
mindre kontrasignering, dobbeltarbejde, venten, hurtig visitation
- Styrker reelt flerfagligt samarbejde og en bredere palette af behandling
- Frigør mere tid til patienten
mere tid til patientkontakt, mindre administrativt arbejde
- Styrker forankring af den psykologiske videnskab
En psykiatri der tager udgangspunkt i den enkelte og i højere grad har blik for den enkeltes ressourcer og muligheder

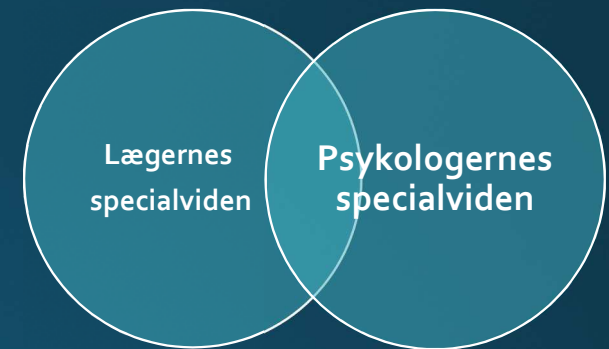
PSYKOLOGERNE KAN LANGT MERE END VI FÅR LOV TIL

- Lokale benspænd
  - Lokale retningslinjer der begrænser mere end lovgivning
  - En ekskluderende samarbejdskultur
  - Manglende opbakning fra ledelsen
  - Dimensionering af specialpsykologuddannelsen reduceres
- Der er behov for
  - Juridisk at slå fast, at specialpsykologer må varetage behandlingsansvar for en patients forløb – ikke blot psykologens eget arbejde
  - At opdatere lokale retningslinjer på området
  - Ledelsesmæssigt at arbejde med samarbejdskulturen mellem faggrupperne
  - Politisk lederskab

SPECIALPSYKOLOGERNES KOMPETENCEOMRÅDER

Fællesmængden af kompetencer mellem specialpsykolog og psykiater

- Udredning
- Diagnosticering
- Behandling og rehabilitering
- Behandlingsplanlægning og –ansvar
- Selvmords- og voldsrisikovurdering
- Ledelse
- Vurdering, etablering og ophævelse af tvang (specialpsykologerne har i dag kompetencerne men ikke bemyndigelsen)
- Vejledning, supervision, undervisning og flerfagligt arbejde

SPECIALPSYKOLOGERNE KOMPETENCEOMRÅDER

Psykologer har derudover specialiseret viden om:

- Den biopsykosociale model
- Psykens anatomi (se hele mennesket)
- Recovery & ressourceperspektivet
- Udviklingspsykologi (centralt for at forstå sammenhængende patologi)
- Psykopatologisk udvikling & normaludvikling/normalpsykologien
- Kognitive funktionsnedsættelser (kognitionspsykologi)
- Personlighedspsykologi
- Patientperspektivet/patientinddragelse
- Betydningen af det sociale netværk og støtte
- Psykosociale belastninger som vold, traumer, livskriser, overgreb
- Psykologisk testning
- Psykoterapi
- Planlægning, implementering og evaluering af interventioner
- Forståelse for kontekst og sociokulturelle faktorer som køn, kønsidentitet, kultur, etnicitet, alder, familiekontekst, religion, seksuel orientering og livsvilkår og disses betydning for personlighed, psykopatologi og holdninger til behandling

BEKYMRING #1

- *Patientsikkerhed: Fejldiagnosticering og -behandling fordi psykologer ikke er uddannet i somatik?*
- Statens Helsetilsyn i Norge: der er ikke sket flere uønskede hændelser relateret til somatiske sygdomme i årene efter psykiatrireformen.

BEKYMRING #2

- *Psykiaterflugt: Vil psykiaterne miste lysten til at arbejde i psykiatrien, hvis psykologer får behandlingsansvar?*
- Godt 20 år efter psykiatrireformen i Norge blev implementeret, er svaret nej.

BEKYMRING #3

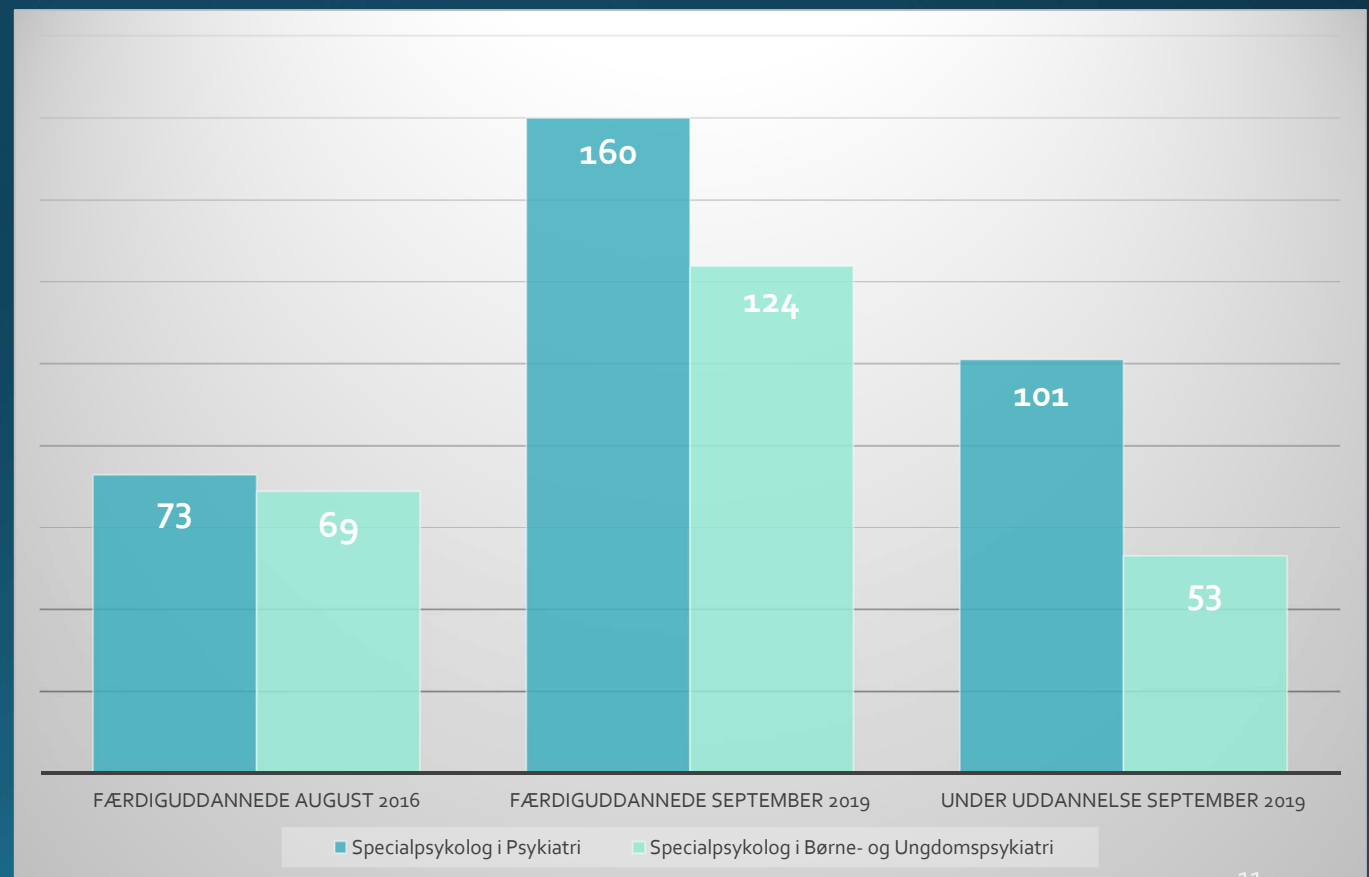
- *Tvangsvurdering: Kræver det speciallægefaglige kompetencer at træffe beslutninger om tvang?*
- Nej det er ikke et medicinsk anliggende at vurdere og beslutte tvang.

BEKYMRING #4

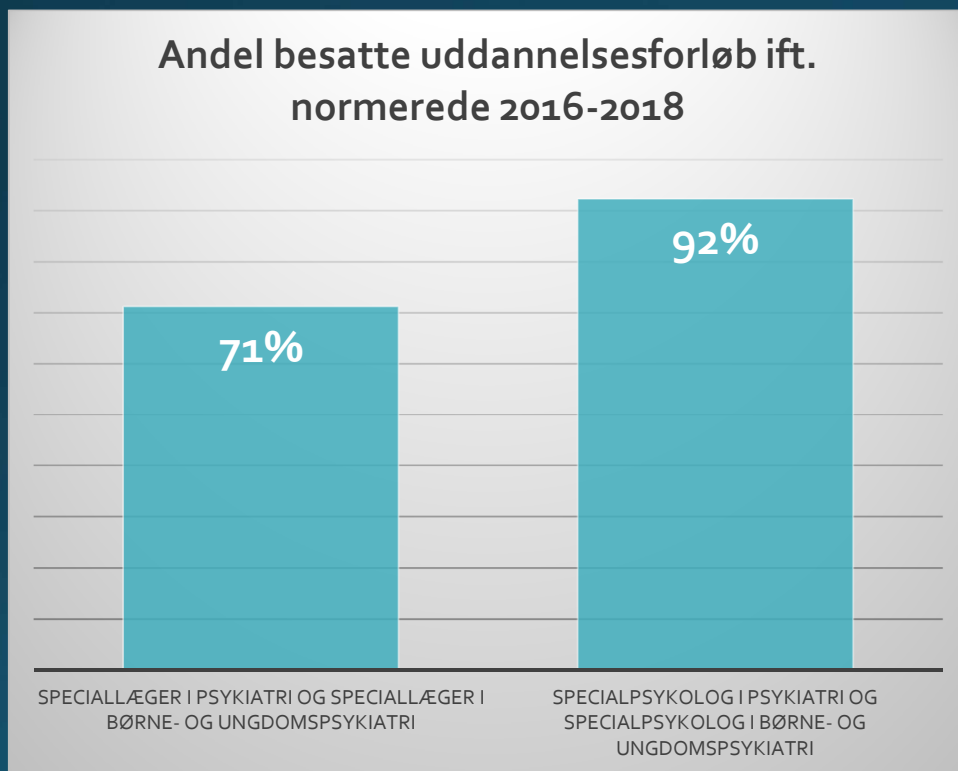
- *Behandlings- og ledelsesansvar: Er specialpsykologer kvalificerede til at have det faglige ledelsesansvar?*
  - Ja, specialpsykologer er kvalificerede til at udrede, diagnosticere og være behandlingsansvarlige samt varetage ledelsesansvar.
  - Lægefaglige spørgsmål som konkret omhandler medicinsk behandling og somatiske forhold varetages af en læge (der ikke behøver at være behandlingsansvarlig).

Udviklingen i antal specialpsykologer

- Uddannelsen er opstartet i hhv. 2011 (voksen) og 2012 (børn og unge)
- Første hold færdige i hhv. 2015 og 2016
- 45 normerede pladser årligt

Psykologerne vil gerne – så længe stillingerne bliver slået op

Og opmærksom på adgang:

- 11 speciallægeudd. forløb blev slået op udover de normerede i 2018
- For specialpsykologudd. er der senest blevet slået 3 forløb færre op end normeret